

**BĮ KELMĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

2021 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

(pritarta Kelmės rajono savivaldybės tarybos 2022-03-24 sprendimu Nr. T-112)

Turinys

SAVIVALDYBĖS KONTROLIERIAUS ŽODIS	3
PAGRINDINIAI VEIKLOS 2021 METAIS FAKTAI.....	4
TARNYBOS VEIKLOS REZULTATAI	5
AUDITAI	5
Savivaldybės 2020 m. konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo auditas	5
UAB Kelmės vanduo veiklos auditas	7
VŠĮ Kelmės ligoninė auditas	12
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMAS	14
IŠVADOS SAVIVALDYBĖS TARYBAI.....	15
Išvada dėl Savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių Savivaldybės biudžeto vykdymo, lėšų ir turto naudojimo.....	15
Išvados dėl paskolų	16
Išvados dėl garantijų suteikimo	16
TARNYBOS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS.....	17
Funkcijos	17
2021 metų veiklos planas	17
Ištekliai	18
Profesinė etika. Veiklos viešinimas	18

SAVIVALDYBĖS KONTROLIERIAUS ŽODIS

Kelmės rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos **veiklos sritis – išorės auditas ir kontrolė** Kelmės rajono savivaldybės administracijoje, Savivaldybės administravimo subjektuose ir Savivaldybės valdomose įmonėse.

Užbaigėme 2021 metų suplanuotus darbus ir, vykdydami Vietos savivaldos įstatymo nuostatas, teikiame Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2021 metų veiklos ataskaitą. Ši ataskaita – tai vienas iš būdų apibendrinti 2021 metų veiklos rezultatus, pateikti informaciją, ar Savivaldybės įstaigos ir institucijos mokesčių mokėtojų pinigus ir Savivaldybės turtą apskaito teisingai ir naudoja racionaliai bei pagal paskirtį, įvardinti planuojamus darbus ateityje.

Užbaigę 2020 metų Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių, biudžeto vykdymo, lėšų ir turto naudojimo auditą, Savivaldybės tarybai pateikėme išvadą, kad biudžeto vykdymo ataskaitos iš esmės yra teisingos, tačiau dėl finansinių ataskaitų rinkinio ir Savivaldybės lėšų bei turto valdymo ir naudojimo turėjome pastabų, nes nustatėme klaidų apskaitoje, neišspręstų veiklos, turto valdymo ir naudojimo problemų. Kaip tikslingai, efektyviai ir rezultatyviai Savivaldybėje valdomas turtas, teikiamos paslaugos rajono gyventojams, analizavome atlikdami veiklos auditus. Įvardijome problemines viešųjų įstaigų priežiūros, viešųjų pirkimų, vandentvarkos ir kt. sritis, pateikėme rekomendacijas, kurias įgyvendinus būtų racionaliau valdomas turtas.

Kaip pagrindines problemas įstaigose arba dažniausiai audito procedūrų metu nustatytus neatitikimus galima išskirti silpną vidaus kontrolę. Dažnu atveju įstaigų vidiniai teisės aktai yra nepakankamai reglamentuoti arba reglamentuoti, nesivadovaujant aktualių teisės aktų nuostatomis. Kita problema, kad nesilaikoma savo vidiniuose teisės aktuose nusistatytų taisyklių ir procedūrų, t. y., neužtikrinamas nusistatytų taisyklių ir procedūrų praktinis įgyvendinimas ir kontrolė.

2021 metais Savivaldybės tarybai pateikėme dvi išvadas dėl galimybės Savivaldybei priimti skolinius įsipareigojimus bei 1 išvadą dėl Savivaldybės galimybės suteikti garantiją UAB Kelmės vanduo vykdomam projektui įgyvendinti.

Kuriant teigiamą poveikį Savivaldybėje ir audituojamuose subjektuose, 2022 m. kovo 1 d. buvo įgyvendinta 78 proc. 2021 metais teiktų ir planuotų įgyvendinti rekomendacijų, kurių įgyvendinimo terminas suėjęs. Rekomendacijos – tai tarnybos įrankis viešojo sektoriaus problemų sprendimui inicijuoti. Nors 2021 m. buvo įgyvendinta reikšmingų rekomendacijų, vis tik reikia pasakyti, kad pagrindinei atsakingai institucijai – Savivaldybės administracijai kai kuriais atvejais dar trūko atsakomybės įgyvendinti arba įgyvendinti jas laiku.

Įgyvendindami 2021 metų Kontrolės ir audito tarnybos veiklos planą, nuosekliai siekėme užsibrėžtų tikslų ir į 2022 metus atėjome pasirengę tęsti darbus – vertinsime, kaip mūsų audituojamiems subjektams sekasi stiprinti vidaus kontrolę, valdyti lėšas ir turtą, vykdyti viešuosius pirkimus, tvarkyti bibliotekų fondus ir apskaitą, naudoti kelis priežiūros ir plėtros lėšas, paskolas, įgyvendinti projektus, teikti viešąsias paslaugas rajono bendruomenei - keleivių vežimą vietiniais maršrutais ir t.t., aktyvinsime rekomendacijų įgyvendinimą.

Tarnybos artimiausio laikotarpio *veiklos* tobulinimo kryptys: siekiant efektyvaus audito atlikimo plėtoti bendradarbiavimą su Valstybės kontrole; siekiant audito veiksmingumo kaip prioritetines vertinimo sritis numatyti Savivaldybės biudžeto lėšų panaudojimo teisėtumą ir efektyvumą; siekiant audito kokybės tobulinti darbuotojų kvalifikaciją tarptautinių audito standartų taikymo srityje.

Ataskaitoje pristatome pagrindinius 2021 metais atliktus darbus.

PAGRINDINIAI VEIKLOS 2021 METAIS FAKTAI

Kelmės rajono savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų, biudžeto vykdymo, lėšų ir turto naudojimo auditai	<ul style="list-style-type: none">• Baigtas 2020 m. auditas; <i>Viešojo sektoriaus subjektų, kuriuose buvo atliktos Savivaldybės BVAR ir KFAR pagrindinės audito procedūros, sąrašas:</i><ul style="list-style-type: none">• Kelmės rajono savivaldybės administracijoje, Kelmės rajono Kražių Žygimanto Liauksmino gimnazijoje, Kelmės „Kražantės“ progimnazijoje, Kelmės „Aukuro“ pagrindinėje mokykloje, Kelmės rajono Elvyravos pagrindinėje mokykloje, Kelmės rajono Liolių pagrindinėje mokykloje, Kelmės „Kūlverstuko“ lopšelyje-darželyje, Kelmės rajono Tytuvėnų vaikų lopšelyje-darželyje, Tytuvėnų kultūros centre, Pakražančio kultūros centre, Užvenčio kultūros centre, Liolių socialinės globos namuose, Kelmės rajono socialinių paslaugų centre, Kelmės rajono Užvenčio vaikų lopšelyje-darželyje, VŠĮ Kelmės rajono bendrosios praktikos gydytojų centre, VŠĮ Tytuvėnų PSPC, VŠĮ Kelmės ligoninėje• Pradėtas 2021 m. auditas.
Atlikti veiklos ir atitikties auditai	<ul style="list-style-type: none">• Veiklos auditas UAB Kelmės vanduo;• Atitikties auditas VŠĮ Kelmės ligoninėje.
Pateiktos išvados Kelmės rajono savivaldybės tarybai	<ul style="list-style-type: none">• Išvada dėl Savivaldybės 2020 m. konsoliduotųjų ataskaitų.• Išvada dėl Savivaldybės galimybės imti ilgalaikę paskolą.• Išvada dėl Savivaldybės galimybės imti trumpalaikę paskolą.• Išvada dėl Savivaldybės galimybės suteikti papildomą garantiją UAB Kelmės vanduo.
Ataskaita Kelmės rajono savivaldybės tarybai	<ul style="list-style-type: none">• Pateikta Kontrolės ir audito tarnybos 2020 metų veiklos ataskaita.
Įstaigos vidaus administravimas	<ul style="list-style-type: none">• Užregistruoti 158 dokumentai;• Išleistas 31 įsakymas;• Sutvarkytas 2019 m. archyvas;• Parengtas ir patvirtintas 2022 m. dokumentacijos planas.

TARNYBOS VEIKLOS REZULTATAI

AUDITAI

Savivaldybės 2020 m. konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo auditas

Vykdydami Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros ir Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymų nuostatas, atlikome Savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio (biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinių), Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo auditą.

1 pav. Kelmės rajono savivaldybės 2020 m. ataskaitų duomenys

113 983,13 tūkst. eurų Savivaldybės turtas	4 618,1 tūkst. eurų Savivaldybės įsipareigojimai	36 949, 1 tūkst. eurų Savivaldybės pajamos	37 982,7 tūkst. eurų Savivaldybės biudžeto išlaidos
46		Subjektų duomenys konsoliduoti Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje	
48		Subjektų duomenys konsoliduoti Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje	

Savivaldybės 2020 m. konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys

Audito metu nustatėme duomenų iškraipymus Kelmės rajono savivaldybės biudžetinių įstaigų finansinių ataskaitų rinkiniuose, kurių visuma turi reikšmingą įtaką Kelmės rajono savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenų teisingumui. Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenys ne visais atvejais teisingai parodė viešojo sektoriaus subjektų grupės finansinius rezultatus, išsamiai ir teisingai atspindi turtą, įsipareigojimus, pajamas ir sąnaudas, nes:

- netiksli pastatų, infrastruktūros ir kitų statinių, nebaigtos statybos vertė. Dalis kelių ir gatvių apskaityta netiksliai ir nepagrįstai bei tinkamai neinventorizuota; dalies baigtų statybos ir esminio turto pagerinimo darbų vertės metų pabaigoje neiškeltos iš nebaigtos statybos į pastatų ir infrastruktūros ir kitų statinių grupę; pagrindinės veiklos sąnaudos ne visais atvejais buvo apskaitomos tiksliai, ne visi audituoti subjektai teisingai pripažino sąnaudas, todėl kai kuriose įstaigose sąnaudų grupavimas neatitiko teisės aktų reikalavimų. Buhalterinė apskaita ne visais atvejais buvo tvarkoma, laikantis VSAFAS reikalavimų.

Savivaldybės lėšų ir turto naudojimas

Audito metu buvo nustatyta, kad Savivaldybė 2020 m. laikėsi fiskalinės drausmės taisyklių. 2016–2020 metų laikotarpiu Savivaldybės biudžeto pajamų surinkimas ir asignavimų panaudojimas nuosekliai didėjo.

Savivaldybėje nenustatoma šilumos bazinė kaina šilumos tiekėjui, realizuojančiam mažiau nei 10 GWh šilumos per metus

Audito metu buvo nustatyta, kad dažniausiai nesilaikoma savivaldybės patvirtintų Panaudos ir Nuomos sutarčių turinio nuostatų: per 15 kalendorinių dienų nuo sutarties pasirašymo dienos sutartys neįregistruotos valstybės įmonėje Registru centre, taip pat, įstaigos savo nuožiūra, o ne pagal savivaldybės nurodomą mokesčio ribą, sumažina delspinigių procentą, dažnu atveju nenurodo prievolės nuomininkams mokėti už komunalines paslaugas. Įstaigų vadovai neužtikrina sutarčių įsipareigojimų vykdymo.

Įvertinę pirkimų sutarčių vykdymą, nustatėme, kad kai kurios įstaigos, pasirašydamos pirkimo sutartis, ne visada laikosi Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatų: netikrina tiekėjų kvalifikacijos, neteisingai apskaičiuoja sutarties vertę, nesilaiko sutarties nuostatų, nenurodo už sutarties vykdymą ir jos paskelbimą atsakingo asmens. Sutartis, turinti viešos ir privačios partnerystės požymių, buvo sudaryta vadovaujantis ne koncesijos sutarties pagrindu.

Savivaldybės administracija, pasirašiusi lėšų naudojimo sutartis, neužtikrino, kad lėšų gavėjai teiktų įsipareigojimo turinio ataskaitas, neanalizavo, ar lėšos panaudotos ekonomiškai, efektyviai ir rezultatyviai, pasirašant lėšų panaudojimo sutartis, vertinimo kriterijai nurodomi kaip veikla, bet ne kaip kriterijus, pagal kurį būtų galima vertinti, įsigytas turtas nesutampa su sąmatoje nurodyta ekonomine klasifikacija, patirtos išlaidos neatitiko sutartyje numatyto finansavimo tikslinės paskirties, lėšų panaudojimo ataskaitos pateikiamos pavėluotai, pateikiami ne visi išlaidas pagrindžiantys dokumentai.

Savivaldybės administracijoje kai kuriais atvejais inventorizacija buvo atliekama formaliai, nesilaikant LR Vyriausybės patvirtintų Inventorizacijos taisyklių.

Atlikę audito procedūras atrinktose įstaigose nustatėme, kad visi įstaigų vadovai patvirtino darbuotojų pareigybių sąrašus, tačiau kai kuriose įstaigose patvirtintas pareigybių skaičius viršijo nustatytą didžiausią leistiną pareigybių skaičių.

Negalėjome įsitikinti, kad visose (išskyrus švietimo įstaigas) patvirtintos pareigybės yra reikalingos ir jų darbo krūvis pakankamas, kadangi įstaigų pareigybių skaičius nepagrįstas realiu poreikio skaičiavimu, nėra nustatytų kriterijų, pagal kuriuos jos nustatytos, todėl kai kuriose įstaigose yra nuolat laisvų – neužimtų pareigybių. Dviejose įstaigose, priimant į konkursines pareigybes, ne visais atvejais buvo organizuojami konkursai.

Audito metu įvertinę, ar visi įstaigų vadovai, vadovaujantis LR Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo ir LR darbo kodekso nuostatomis, patvirtino darbo apmokėjimo sistemas, nustatėme, kad visi įstaigų vadovai patvirtino darbo apmokėjimo sistemas, tačiau kai kurių įstaigų patvirtintos darbo apmokėjimo sistemos turėjo trūkumų:

1. *nedetalizuoti biudžetinės įstaigos darbuotojų pareigybių sąraše esančių pareigybių pareiginės algos pastoviosios dalies nustatymo kriterijai.*
2. *Nenustatyti konkretūs pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų dydžiai, pagal numatytas įstatymo 1, 2, 3 ir 4 prieduose schemas.*
3. *Nenurodyti konkretūs kintamosios dalies dydžiai įvertinus darbuotojo veiklą labai gerai ir gerai.*
4. *Netinkamas priemokų, premijų, priedų reglamentavimas.*
5. *Nenustatyta mokėjimo už darbą poilsio ir švenčių dienomis, nakties ir viršvalandinį darbą, budėjimą ir darbą, esant nukrypimų nuo normalių darbo sąlygų, tvarka ir konkretūs dydžiai.*
6. *Asmens sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojams, neteikiantiems asmens sveikatos priežiūros paslaugų, nenurodyti konkretūs pastoviosios darbo užmokesčio dalies dydžiai, nustatyti tik minimalūs ir maksimalūs dydžiai, kurie priklauso nuo darbuotojo pareigybės ir jai atlikti reikalingo išsilavinimo,*

tačiau nustatytas didelis skirtumas apibrėžtose ribose ir nedetalizuojami kriterijai į ką atsižvelgdamas direktorius nustato konkretų darbuotojo darbo užmokestį.

Audito metu nustatyta, kad įstaigos vadovai ne visais atvejais tinkamai nurodė pareigybės grupę ir lygį, netinkamai naudodamiesi Lietuvos profesijų klasifikatoriumi, pritaikė profesijos pavadinimą ir kodą konkrečiai pareigybei. Nesudaryti susitarimai dėl papildomo darbo ir nedaromi darbo sutartyse pakeitimai dėl papildomo darbo funkcijos. Premijos, priemokos buvo skirtos, nesivadovaujant jų skyrimą reglamentuojančių teisės aktų nuostatomis.

Įstaigose, kuriose buvo atliekamos pagrindinės audito procedūros, buvo įvertinta visų darbuotojų (išskyrus darbininkus ir mokytojus) 2019 metų veikla bei nustatytos 2020 metų metinės veiklos užduotys, įstaigų vadovams nustatytos metinės užduotys, siektini rezultatai ir jų vertinimo rodikliai skelbiami įstaigos interneto svetainėje.

Atleidžiant darbuotojus LR Darbo kodekso 54 straipsnio pagrindu, piniginės kompensacijos dydis skirtingas ir nereguliuojamas teisės aktų.

Įsakymai dėl atostogų buvo rengiami, nesilaikant teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, dokumentų rengimo taisyklių ir LR darbo kodekso nuostatų.

Įstaigose, kuriose buvo atliekamos pagrindinės audito procedūros visos ūkinės operacijos, susijusios su darbo užmokesčio priskaitymu ir išmokėjimu apskaitoje užregistruotos laiku, teisinga verte, esant tinkamiems pagrindžiantiems dokumentams, tinkamomis sąskaitų korespondencijomis, duomenys teisingai atskleisti finansinėse ir kitose ataskaitose. Reikšmingų neatitikimų nenustatyta.

UAB Kelmės vanduo veiklos auditas

Darbo organizavimo procesai nebuvo tinkamai reglamentuoti:

Darbo apmokėjimo sistemoje nustatyti trūkumai. Darbo apmokėjimo tvarka nebuvo pakankamai išsami, apibrėžianti objektyvius darbo užmokesčio nustatymo kriterijus, nenurodomi kiekvienos darbuotojo pareigybės pastoviosios darbo užmokesčio dalies dydžiai (minimalus ir maksimalus), nenustatyti kriterijai, kuriais remiantis, nustatoma konkreti darbuotojo darbo užmokesčio pastovioji dalis ir nėra nustatyta, į ką atsižvelgiant, darbuotojui gali būti nustatytas didesnis darbo užmokesčio pastoviosios dalies dydis, neatsižvelgiant į LR darbo kodekso nuostatą, visiems įmonės darbuotojams, darbo apmokėjimo sistemoje, numatyta darbo užmokesčio kintamoji dalis, neįtvirtinta darbo užmokesčio indeksavimo tvarka.

Nesivadovaujant LR Darbo kodekso nuostatomis, kai kuriais atvejais, darbo sutartyse buvo nurodytos skirtingos darbuotojų darbo funkcijos. Darbo sutartyse nesutarta darbo laiko norma. Darbo sutartyse netinkamai sulygta dėl papildomo darbo. Audito metu nustatyta, kad Bendrovės direktoriaus įsakymai buvo rengiami, nesilaikant teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų ir dokumentų rengimo taisyklių.

Netinkamas personalo dokumentų vidaus kontrolės reglamentavimas. Darbuotojų asmens bylose segama ne visa reikalinga informacija tiesiogiai susijusi su konkrečiu darbuotoju per jo darbą įmonėje laikotarpį. Patikrinus atrinktų darbuotojų asmens bylas, buvo nustatyta,

kad dokumentai tvarkomi netinkamai ir neefektyviai: nėra bylų vidaus aprašų, ne visi dokumentai, reikalingi įgyvendinant LR Darbo kodekso darbo teisės normas segami asmens bylose, pvz. darbo sutartys, jų papildymai (pakeitimai) ir susitarimai dėl papildomo darbo, kvalifikaciją ar darbo patirtį patvirtinantys dokumentai, įsakymai, sutikimai, leidimai ir kt., dokumentai sudėti nesilaikant chronologijos.

Neatnaujinti Bendrovės darbuotojų pareiginiai nuostatai. Darbuotojų pareigybės neatitiko patvirtintų Bendrovės valdymo struktūroje pareigybių.

Bendrovėje, neatsižvelgiant į LR darbo kodekso nuostatas, įmonės darbuotojams išmokėta darbo užmokesčio kintamoji dalis, taip pat mokėti priedai neatsižvelgiant į Bendrovės veiklos rezultatus.

Bendrovė neužtikrino, kad visais atvejais lėšos ir Bendrovėje įsteigti etatai būtų naudojami racionaliai, ekonomiškai ir efektyviai, siekiant mažinti sąnaudas.

Neužtikrinamas direktoriui nustatytų funkcijų vykdymas.

UAB Kelmės vanduo direktoriaus mėnesinės algos kintamoji dalis - didžiausia iš visų Savivaldybės valdomų įmonių ir nustatyta nepagrįstai. Kelmės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu, UAB Kelmės vanduo direktoriui, mėnesinės algos kintamoji dalis nustatyta nepagrįstai. Nebuvo pateikto išsamaus lūkesčių ir tikslų, susijusių su įmonės veikla, įgyvendinimo vertinimo pagal Administracijos rašte nurodytus pateiktus lūkesčius ir jų vertinimą. Pateiktame vertinime nurodoma tik, kad Administracijos direktoriaus lūkesčiai įgyvendinti 75 proc., tačiau nepateikiama tiksli analizė. Taip pat, ne visi rodikliai pateikti vertinime tikslūs ir tinkami. Nepateikta 2018 m. ir 2019 m. siektinų veiklos rodiklių lyginamoji analizė.

Viešųjų pirkimų inicijavimo, organizavimo, vykdymo, kontrolės sritys turėjo didelių trūkumų:

UAB Kelmės vanduo viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos apraše nebuvo įtvirtintų bendrųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės reikalavimų, nurodytų galiojančiose Pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės gairėse. UAB Kelmės vanduo Viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos apraše nebuvo apibrėžtos asmenų funkcijos ir atsakomybės: *už pirkimų planavimą, pirkimų organizavimą ir organizavimo priežiūrą atsakingo asmens; už sutarčių vykdymo priežiūrą atsakingo asmens (-ų); už sutarčių saugojimą atsakingo asmens.* UAB Kelmės vanduo viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos apraše nebuvo nustatytos Viešųjų pirkimų plano keitimo procedūros patikros lapo, Viešųjų pirkimų sutarties keitimo procedūros patikros lapo ir Konfidencialumo pasižadėjimo formos. Vykdamas viešuosius pirkimus Bendrovėje nepildomi patikros lapai, kurie padėtų sukurti efektyvesnę pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės sistemą.

Pirkimų administratoriaus funkcijos buvo vykdomos netinkamai, t. y., neatsakingai atliekama nuolatinė teisės aktų, reglamentuojančių pirkimus, ir jų pakeitimų stebėseną, nerengiami Bendrovės vidaus teisės aktų pakeitimai, o pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės sistemos reglamentavimas nepakankamas. UAB Kelmės vanduo viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašas buvo parengtas, vadovaujantis tuo metu nebegaliojančiomis

rekomendacijomis. Apraše neįtvirtintos Pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės gairių nuostatos.

Nepakankamai reglamentuotas ir neatsakingai vykdomas viešųjų pirkimų planavimas. Bendrovės Viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos apraše nebuvo apibrėžtas prekių, paslaugų ir (ar) darbų poreikio formavimo etapas, Bendrovė neturėjo patvirtinusi poreikių (dėl prekių, paslaugų ar darbų įsigijimo) registro, kuriame būtų registruojami pirkimų iniciatorių pateikti pirkimų sąrašai, pirkimo planų registro, kuriame registruojami pirkimų vykdytojo vadovo patvirtinti pirkimų planai / pirkimo planas ir jo pakeitimai. Perkančioji organizacija neatsakingai rengė 2020 m. numatomų pirkti bendrovės reikmėms reikalingų, prekių, paslaugų ir darbų planą ir netinkamai apskaičiavo numatomų pirkimų vertes: tai rodo didelis nuokrypis pirkimų verčių jau sudarytose sutartyse ir UAB Kelmės vanduo 2020 m. numatomų pirkti bendrovės reikmėms reikalingų, prekių, paslaugų ir darbų plane. Bendrovė nesivadovavo viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašo nuostatomis ir nerengė pirkimų paraiškų.

Netinkamai buvo vykdomos pirkimų plano tvirtinimo, keitimo (tikslinimo), paskelbimo procedūros.

Bendrovėje, vykdant viešuosius pirkimus, taikoma praktika, kad kiekvienas tarnybos vadovas yra paskirtas viešųjų pirkimų iniciatoriumi ir organizatoriumi ir yra atsakingas už savo vykdomus pirkimus, pirkimų dokumentų rengimą ir jų saugojimą. Audito metu paprašius pateikti atrinktų pirkimų dokumentus, ne visais atvejais, už vykdytus pirkimus atsakingi asmenys juos turėjo ir pateikė. Bendrovės direktorius neužtikrino pirkimų dokumentų saugojimo kontrolės, bylų nomenklatūroje nebuvo numatytas viešųjų pirkimų dokumentų saugojimas.

Įvertinus, ar UAB Kelmės vanduo vadovas, pavaduotojas, struktūrinių padalinių vadovai, pirkimuose dalyvaujantys asmenys yra įvykdę Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo reikalavimus dėl privačių interesų deklaravimo, nustatyta, kad:

- UAB Kelmės vanduo direktorius kaip perkančiojo subjekto vadovas nepatvirtino pareigybių, kurias einantys asmenys privalo deklaruoti privačius interesus, sąrašo, pasirašytinai nesupažindino visus deklaruojančiuosius ir neskelbia bendrovės interneto svetainėje;
- deklaruojantieji užpildė deklaracijas neteisingai, t. y., nurodė tik pagrindines pareigas, kurias dirba bendrovėje, kitos pareigos pirkimuose nenurodytos, arba nurodė asmenų dalyvaujančių pirkimuose pareigas, kaip pagrindines darbovietėje, nenurodydami pagrindinių pareigų;
- įstatymo nustatyta tvarka ir terminais nepateikė privačių interesų deklaracijų. Dauguma asmenų Bendrovėje, kurie privalo deklaruoti privačius interesus kaip struktūrinių padalinių vadovai ir kaip pirkimuose dalyvaujantys asmenys, privačių interesų deklaracijas pateikė 2020 m. rugpjūčio – rugsėjo mėnesiais;
- pirkimuose dalyvaujantys asmenys, nepateikė privačių interesų deklaracijų, dalyvavo perkančiojo subjekto atliekamose pirkimų procedūrose.

Organizuojant ir vykdant viešuosius pirkimus bei jų pagrindu sudarant pirkimo – pardavimo sutartis, nebuvo laikomasi įstatymo ir kitų su jo įgyvendinimu susijusių teisės aktų reikalavimų.

Nustatant Bendrovės teikiamų paslaugų kainą, nepilnai buvo laikomasi vandentvarkos teisės aktų nuostatų:

Bendrovės geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugos bazinės kainos nuo ankstesnio kainų derinimo laikotarpio didėjo dėl mažesnių realizuotino geriamojo vandens kiekių ir didesnių tvarkomų nuotekų kiekių negu buvo planuota ankstesnio kainų derinimo metu, padidėjusios ilgalaikio turto įsigijimo vertės ir įvertintos didesnių ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudų (ilgalaikio turto normatyvai nesutampa su reguliuojamos veiklos turto normatyvais), kiti būtinųjų sąnaudų pokyčio (elektros energijos sąnaudos, darbo užmokesčio sąnaudos, investicijų grąža).

Bendrovės geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugos bazinės kainos daugeliu atvejų yra didesnės, lyginant su tos pačios geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų grupės teikiamų paslaugų kainomis kitose savivaldybėse. Kai kurios sąnaudos reguliuojamai veiklai priskirtos nepagrįstai.

Nesuderintos Bendrovės investicijos negalėjo būti įtraukiamos į reguliuojamą veiklą.

Savivaldybė, investuodama į Bendrovę, nesilaikė kai kurių Investavimo tvarkos aprašo nuostatų.

Laiku neperskaičiuojamos Bendrovės teikiamų paslaugų bazinės kainos. UAB Kelmės vanduo nesilaikė įstatymo nuostatų, nes neperskaičiavo bazinių paslaugų kainų kas 12 mėn. Bazinių kainų perskaičiavimo projektas VERT užregistruotas tik 2020 m. lapkričio 6 d., praėjus daugiau nei metams nuo teisės akte nustatyto termino, reikalingo suderinti perskaičiuotas bazines kainas. Perskaičiuota paslaugų bazinė kaina su VERT suderinta 2021 m. kovo 19 d. nutarimo Nr. O3E-375.

Bendrovės interneto svetainėje nebuvo pateikta visa privaloma ir aktuali informacija.

Bendrovė nesilaikė teisės akte nustatytų terminų teikiant Reguluojamos veiklos ataskaitą ir aprašą VERT. Naujasis RAS aprašas Bendrovės vadovo patvirtintas tik 2020 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. V-07, Reguluojamos veiklos ataskaita nepriklausomo auditoriaus patikrinta ir Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai pateikta tik 2020 m. rugpjūčio 14 d., t. y., 2 mėnesiais vėliau nei nurodyta įstatyme.

Neperžiūrėtas ir iki šiol neatnaujintas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planas. 2021 m. vasario 19 d. pradėtos procedūros dėl vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimo. Savivaldybė neužtikrina savalaikio ir tinkamo, realių situaciją atspindinčio vandentvarkos infrastruktūros plėtros plano parengimo.

Geriamojo vandens kokybė ne visais atvejais atitinka Higienos normų reikalavimus:

Nuo 2012 m. keturiose vandenvietėse (Pakėvio, Šedbarų, Kiaunorių, Kelmės nugeležinimo įrenginiuose) vandens kokybė neatitinka reikalavimų. „Kelmės vanduo“ neįvykdo licencijuojamos veiklos sąlygų – tiekia Lietuvos higienos normų neatitinkantį geriamąjį vandenį Kelmės rajono gyventojams.

Vanduo tiekiamas neturint išlygos, dėl šios priežasties 2020 m. Bendrovei buvo skirta bauda. 2020 m. gegužės mėn. NVSC buvo pateiktas prašymas antrajai išlygai gauti bei priemonių taikymo planas, tačiau išlyga negauta. Bendrovės ir savivaldybės atsakingų asmenų funkcijų nevykdymas veda prie geriamojo vandens tiekimo licencijos sustabdymo. Licencijos sustabdymas nėra išeitis, žmonėms turi būti tiekiamas Lietuvos higienos normas atitinkantis vanduo, todėl priemonės fluorido mažinimui turi būti įgyvendintos.

Kelmės rajono savivaldybės administracija neturi pasitvirtinusi procedūrų, kurios užtikrintų garantinio geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų (išskyrus paviršines nuotekas) tvarkymo vykdymą. 2018 m. Administracijos direktoriui buvo teikta rekomendacija dėl garantinio geriamojo vandens tiekimo, tačiau rekomendacija iki šiol neįgyvendinta, taip pat ir šio audito metu buvo teikiama rekomendacija, tačiau iki šiol nėra įgyvendinta.

Nustatytos apskaitos, turto valdymo ir teisėtumo problemos:

Savivaldybės pasirašytų eksploataavimo sutarčių turinys iš dalies atitinka patikėjimo sutarties turinį. LR Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme nėra numatyta galimybės turtą perduoti pagal eksploataavimo sutartis, todėl sudarytos eksploataavimo sutartis buvo niekinės. Audito metu turto perdavimas buvo ištaisytas ir atliktas pagal teisės aktų reikalavimus.

Visa vandens tiekimui ir nuotekų šalinimui reikalinga infrastruktūra nuosavybės arba kitaip kita teisės aktų nustatyta teise turi priklausyti viešajam vandens tiekėjui, t. y. Bendrovei, tačiau 2016 m. rugpjūčio 25 d. savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-253 Vijurkų vaikų globos namams valdyti, naudoti ir juo disponuoti patikėjimo teise perduoti nuotekų šalinimo tinklai, kurių vertė 101 206,39 Eur. Vijurkų globos namai geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo paslaugų neteikia, kitos su vandentvarka susijusios veiklos nevykdo.

Bendrovės visas ilgalaikis turtas naudojamas Bendrovės veikloje, apskaita vedama ne visais atvejais laikantis teisės aktų nuostatų – įsigytas ilgalaikis turtas į eksploataciją įvedamas vėliau. Audito metu nustatėme, kad Bendrovės finansinė atskaitomybė nėra tiksli, nes įmonėje neteisingai taikomi nusidėvėjimo normatyvai ir veiklos rezultatai yra pagerinti. Tą buvo nustatę ir nepriklausomi auditoriai, auditavę UAB Kelmės vanduo ankstesnių metų finansinę atskaitomybę.

Ilgalaikis turtas inventorizuojamas, tačiau ilgalaikio turto inventorizacija turi trūkumų ir atliekama formaliai, nesivadovaujant Inventorizacijos taisyklių nuostatomis ir Bendrovės Inventorizacijos aprašu.

Audito metu nustatyta, kad Bendrovė per 2020 m. galimai neišrašė pinigų priėmimo kvitų už suteiktas paslaugas (nuotekų išvežimą asenizacinėmis mašinomis) ir galimai negavo 7,5 tūkst. Eur pajamų.

2020 metais UAB Kelmės vanduo direktorius, neturėdamas teisinio pagrindo, neturėdamas Kelmės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymų dėl komandiruočių, daug kartų automobiliu (LDK 929) vyko iš Kelmės rajono savivaldybės teritorijos.

Audito metu nustatyta, kad Kelmės rajono savivaldybės administracijos direktorius nevykdė Kelmės rajono savivaldybės tarybos sprendimo T-338 17 p., nevykdė Bendrovės vadovo

automobilių GPS stebėsenos; taip pat nesuderino nei automobilių, kuriuose diegiama GPS automobilių stebėjimo / kontrolės sistema, sąrašo, nei stebėjimo terminų.

Audito metu nustatyta, kad Bendrovės vadovas nepaskyrė asmens, kuris būtų atsakingas ir kontroliuotų, kaip naudojami tarnybiniai lengvieji automobiliai. Taip pat nepaskirti darbuotojai, atsakingi už tarnybinių lengvųjų automobilių techninės būklės kontrolę, kasdienę ir periodinę tarnybinių lengvųjų automobilių techninę priežiūrą ir jų draudimą. Tvarkos dėl kelionių lapų formos patvirtinimo, pildymo, apskaitos ir aplamai tvarkymo – nėra.

Audito metu nustatyta, kad UAB Kelmės vanduo direktorius į pareigas 2019 metais buvo priimtas neįsitikinus, ar nėra aplinkybių, dėl kurių asmuo negali dirbti valstybės ar savivaldybės valdomos įmonės vadovu. Direktorius atrankos konkurso eigai fiksuoti nebuvo daromas skaitmeninis garso įrašas.

Audito metu nustatyta, kad UAB Kelmės vanduo direktorius nesilaikė Strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo 13 str. 1 d. ir Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos koordinavimo komisijos darbo tvarkos aprašo 8 p., nes minėtai komisijai nėra pateikiama informacija apie ketinamus sudaryti sandorius ar esminius jau sudarytų sandorių pakeitimus.

VŠĮ Kelmės ligoninė auditas

Kelmės rajono savivaldybės taryba VŠĮ Kelmės ligoninei nebuvo nustačiusi, kokią informaciją įstaiga privalo pateikti visuomenei apie viešosios įstaigos veiklą; nebuvo patvirtinta vidaus kontrolės tvarka. Audito metu, 2020 m. gruodžio mėnesį tvirtinant naujus VŠĮ Kelmės ligoninės įstatus, buvo nustatyta, kokią informaciją įstaiga privalo pateikti visuomenei; Audito metu, 2021 metų vasario mėnesio tarybos posėdyje buvo nustatyta Viešosios įstaigos vidaus kontrolės tvarka.

Audito metu nustatyti trūkumai viešųjų pirkimų vykdyme, darbo užmokesčio mokėjimo ir reglamentavimo bei konkursų organizavimo srityse leidžia teigti, kad stebėtojų taryba galėjo aktyviau veikti, analizuodama VŠĮ Kelmės ligoninė veiklą. Nei karto nebuvo analizuojama, kaip įstaigoje vyksta konkursai, kaip vykdomi viešieji pirkimai, niekada nebuvo analizuojama įstaigos administracijos veikla.

Pakeitus VŠĮ sveikatos priežiūros įstaigų įstatus, Stebėtojų tarybos nuostatai neatnaujinami. [Priimant darbuotojus, nebuvo vykdomos atrankos procedūros:](#)

Audito metu nustatyta, kad VŠĮ Kelmės ligoninės tuometinė direktorė nesilaikė LR darbo kodekso 41 str. 3 d, LRV nutarimo Nr. 1162, Kelmės rajono savivaldybės tarybos 2018 m. lapkričio 29 d. sprendimo Nr. T-332 nuostatų, nes neorganizuodama konkursų, įstaigoje terminuotam laikui į konkursines pareigybes (juristas, personalo inspektorė, personalo inspektorius padėjėjas, ūkio skyriaus vedėjas) priėmė ne konkurso būdu. Audito metu nustatyta, kad VŠĮ Kelmės ligoninės direktorė nesilaikė LR sveikatos priežiūros įstatymo 15 str. 2 d. nuostatų, nes 2019-04-03 į Chirurgijos, ortopedijos ir traumatologijos skyriaus vedėjo pareigas asmuo buvo paskirtas be konkurso.

Nekonkursinių pareigybių atrankai įstaiga neturėjo pasitvirtinusi procedūrų.

Viešųjų pirkimų vidaus kontrolės organizavime ir pirkimų vykdyme buvo nustatyti reikšmingi trūkumai:

Įstaigos viešųjų pirkimų procedūrose dalyvaujantys laiku nedeklaravo privačių interesų; Įstaigos vadovė neužtikrino Viešųjų ir privačių interesų derinimo ir viešųjų pirkimo įstatymo nuostatų laikymosi bei atlikti pirkimus skyrė asmenis, kurie negalėjo dalyvauti pirkimuose; įstaigos vadovo įgaliojimas asmuo netikrino ir neanalizavo darbuotojų privačių interesų deklaracijų. Negalėjome patvirtinti vyriausiajai buhalterei išmokėtų priedų pagrįstumo.

Tuometinis Įstaigos vadovas pažeidė VPIDĮ 5 ir 22 str. nuostatas, nes nekontroliavo, kaip vykdančys viešuosius pirkimus deklaruotų privačius interesus, ir nedeklaravusius privačių interesų darbuotojus, skyrė dalyvauti viešųjų pirkimų procedūrose. Įstaigos vadovas, nesivadovaudamas savo pačio patvirtintų taisyklių 6.2 p. nuostatų, skyrė atsakingą asmenį (vyriausiąją buhalterę) ne tikrinti ir analizuoti darbuotojų deklaravimą, bet tvarkyti privačių interesų deklaravimo informacinę sistemą bei administruoti VŠĮ Kelmės ligoninės darbuotojų privačių interesų deklaracijas. Atsižvelgiant į tai, kad didžioji dalis viešuosiuose pirkimuose dalyvaujančių darbuotojų privačius interesus deklaravo tik prasidėjus auditui, bei nesant faktinių įrodymų, kas konkrečiai buvo nuveikta administruojant deklaracijų administravimą bei tvarkant privačių interesų deklaravimo informacinę sistemą, negalėjome patvirtinti priedų, mokėtų vyriausiajai buhalterei, teisėtumo.

Audito metu buvo nustatyta, kad VŠĮ Kelmės ligoninėje nebuvo vykdoma išankstinė pirkimo proceso procedūros stebėseną, prevencinė kontrolė nebuvo vykdoma, nes nei vienoje pirkimo paraiškoje nebuvo nurodoma, kad pildomas patikros lapas; patikros lapai nebuvo pildomi; nebuvo vykdoma sudarytų pirkimo sutarčių vykdymo kontrolė; nustatyta viešųjų pirkimų įstatymo nuostatų nesilaikymo. Dėl audito metu nustatytų dalykų negalėjome patvirtinti priedų, mokėtų vyriausiajai buhalterei, pagrįstumo.

VŠĮ Kelmės ligoninėje nebuvo laikomasi Viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo 27.1, 44, 27.2 punktų reikalavimų, nes atliekant pirkimus, nei 2019 m., nei 2020 m. (iki lapkričio mėn.) nebuvo rengiami būsimų prekių, paslaugų ir darbų pagrindimai ir nebuvo atliekami rinkos tyrimai.

Nebuvo laikomasi Viešųjų pirkimų įstatymo 97 str. bei Įstaigos pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo 27.6 p. nuostatų, nes, nors kai kuriuose pirkimų protokoluose ir užfiksuota, kad nuspręsta nepirkti per CPO, tačiau nebuvo motyvuojama dėl nepirkimo per CPO; be to, jie nebuvo skelbiami VŠĮ Kelmės ligoninė tinklapyje.

Audito metu nustatyta, kad nepildomi ir neregistruojami poreikių (dėl prekių, paslaugų ar darbų įsigijimo), pirkimo paraiškų registrai. Nešališkumo deklaracijų ir konfidencialumo pasižadėjimų registras buvo pildomas ne pagal VŠĮ Kelmės ligoninės viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos apraše patvirtintą formą. Nerengiami pirkimų plano rengimo procedūrų patikros lapai, nepildomi viešojo pirkimo sutarties sudarymo ir sutarties keitimo patikros lapai, nebuvo pildomi viešojo pirkimo dokumentų rengimo procedūrų patikros lapai. Į sutarčių registrą buvo užregistruotos ne visos įstaigoje sudarytos sutartys, pačios sutartys registruojamos padrikai, sutarties numeris nesutampa su sutarties registru. CVPP sutarčių pratęsimai nepaviešinti, o kai kurios pirkimo dalys net nebuvo pratęstos.

Sutarčių vykdymo kontrolė pagal sutartis ir pagal sutartyse esančius įsipareigojimus nebuvo vedama.

Pirkimai buvo atliekami, nesilaikant patvirtinto pirkimų plano. Netinkamai parenkamas pirkimo būdas. Ne visais atvejais pirkimus atliko komisija; ne visais atvejais komisija protokolavo savo sprendimus bei ne visais atvejais pirkimus vykdė, laikantis rašytinės užduoties. Pirkimų iniciatoriai, pildydami paraiškias, jas pildė, ne visais atvejais atsižvelgdami į patvirtintą viešųjų pirkimų planą.

Audito metu buvo nustatyta, kad viešųjų pirkimų dokumentai nebuvo archyvuojami taip, kaip reikalauja LR dokumentų ir archyvų įstatymas, segami padrikai, be sistemos. Pateikti auditui pirkimų dokumentai nebuvo suarchyvuoti, o kai kurių pirkimų komisijos protokolai auditui net nebuvo pateikti. Ne visos sudaromos viešojo pirkimo sutartys buvo skelbiamos laiku.

Darbo užmokesčio srityje nustatyti trūkumai:

Darbo apmokėjimo tvarka nebuvo pakankamai išsami, apibrėžianti objektyvius darbo užmokesčio nustatymo kriterijus.

VšĮ Kelmės ligoninėje patikrinus atrinktų darbuotojų asmens bylas, nustatyta, kad dokumentai tvarkomi netinkamai: nėra bylų vidaus aprašų, ne visi dokumentai, reikalingi įgyvendinant LR Darbo kodekso darbo teisės normas, segami asmens bylose. Darbuotojų asmens bylose segama ne visa reikalinga informacija tiesiogiai susijusi su konkrečiu darbuotoju per jo darbą įstaigoje laikotarpį.

Susitarimai dėl papildomo darbo buvo rengiami, nesivadovaujant LR Darbo kodekso nuostatomis.

VšĮ Kelmės ligoninėje visiems skyrių vedėjams buvo skiriami priedai už pareiginiuose nuostatuose nustatytą funkcijų vykdymą.

Neužtikrinama tinkama atostogų apskaita. VšĮ Kelmės ligoninės direktoriaus įsakymai rengiami, nesilaikant teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, dokumentų rengimo taisyklių ir LR darbo kodekso nuostatų. Ne visais atvejais buvo galima nustatyti, ar teisingi nepanaudotų atostogų likučiai, nes sukauptų ir panaudotų atostogų apskaita nebuvo teisinga.

Atleidžiant darbuotojus LR Darbo kodekso 54 straipsnio pagrindu piniginės kompensacijos dydis skirtingas ir nereguliuojamas teisės aktu. 2019-01-01 – 2020-11-23 laikotarpiu VšĮ Kelmės ligoninėje LR Darbo kodekso 54 straipsnio pagrindu buvo nutraukta 14 darbo sutarčių, iš jų: 4 darbuotojams neišmokėtos išeitinės išmokos, 2 darbuotojams išmokėtos 1 mėnesio VDU išeitinės išmokos, 6 darbuotojams 2 mėnesių VDU išeitinės išmokos ir 2 darbuotojams net 4 mėnesių VDU išeitinės išmokos. Neteisėtai išmokėta dviejų mėnesių vidutinio darbo užmokesčio išeitinė išmoka darbuotojui, kurio darbo sutartis nutraukta LR darbo kodekso 60 str. 1 d. 2 p. pagrindu.

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMAS

Rekomendacijų įgyvendinimas parodo audituoto subjekto ir srities, kurioje jis veikia, siekį efektyvinti veiklą, prisidėti prie teigiamų pokyčių savo veiklos srityje.

Pasibaigus kalendoriniams metams, surenkame duomenis apie rekomendacijų įgyvendinimą, apibendrintą informaciją apie neįgyvendintas rekomendacijas, vadovaudamiesi Vietos savivaldos įstatymu, pateikiame Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui. Kai kurioms rekomendacijoms įgyvendinti reikia laiko, finansinių išteklių, todėl apie jų įgyvendinimą galima kalbėti tik praėjus keletui metų, o kai kurioms reikia ir dar ilgesnio laiko. Apibendrinę rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną, matome, kad nors audituoti subjektai ir kiti atsakingi asmenys ėmėsi veiksmų priemonėms įgyvendinti, tačiau dalis rekomendacijų nustatytais terminais liko neįgyvendintos, todėl ir toliau yra aktualios.

2021 metais pateikėme 89 rekomendacijas. 2022 m. kovo 1 d. buvo įgyvendinta 78 proc.

Administracija 2021 metais įgyvendino šias reikšmingas rekomendacijas:

Siekiant užtikrinti, į visuomenės poreikius ir interesus orientuotą NT valdymą, parengta ir savivaldybės taryba patvirtino:

- Nekilnojamojo turto valdymo strategiją ir valdymo kryptis, susiejant nekilnojamojo turto valdymą su savivaldybės ilgalaikio strateginio planavimo dokumentuose numatytais savivaldybės plėtros sritimis ir strateginiais tikslais;
- Savivaldybės nekilnojamojo turto valdymo gaires, kuriose išanalizuotas nekilnojamojo turto poreikis funkcijoms vykdyti ilgalaikėje perspektyvoje, numatytos priemonės dėl kito turto panaudojimo, detalizuojant NT valdymo tikslus, uždavinius, vertinimo kriterijus ir atsiskaitymo už pasiektus rezultatus periodiškumą;
- Nustatytos procedūros, užtikrinant, kad būtų vykdomos konsultacijos su savivaldybės bendruomene dėl SNT valdymo galimybių.
- Patikslintas Kelmės rajono savivaldybės ir valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos aprašas;
- Užtikrinta, kad Kelmės rajono savivaldybėje būtų vykdoma nuomos sutarties pažeidimų apskaita;
- Ir eilė kitų rekomendacijų, susijusių su turto valdymu, naudojimu ir disponavimu.
- Nustatyta konkreti piniginei socialinei paramai administruoti skirtų išlaidų apskaičiavimo tvarka;
- Šilumos tiekėjams, kuriems savivaldybės vykdomoji institucija yra išdavusi šilumos licencijas, nustatytos bazinės šilumos kainos;

Išsamesnė informacija apie 2021 metais teiktų rekomendacijų įgyvendinimą, taip pat apie ankstesniais metais teiktas, bet iki šiol neįgyvendintas rekomendacijas pateikiama šios ataskaitos 1 priede.

IŠVADOS SAVIVALDYBĖS TARYBAI

Išvada dėl Savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių Savivaldybės biudžeto vykdymo, lėšų ir turto naudojimo¹

Atlikę Savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių, Savivaldybės biudžeto vykdymo, lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais auditą, apibendrintus biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų duomenų iškraipymo dydžius, netinkamo lėšų naudojimo ir turto valdymo atvejus, audito išvadoje pateikėme nuomones:

¹ *https://www.kelme.lt/wp-content/uploads/2021/09/2021-07-12_Isvada_KA-5.pdf

- ✓ Dėl 2020 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio pateikėme besąlyginę nuomonę – Kelmės rajono savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas ir pateiktas pagal teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą.
- ✓ Dėl 2020 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio teikėme sąlyginę nuomonę. Audito metu nustatėme duomenų iškraipymus Kelmės rajono savivaldybės biudžetinių įstaigų finansinių ataskaitų rinkiniuose, kurių visuma turėjo reikšmingą įtaką Kelmės rajono savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenų teisingumui. Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenys ne visais atvejais teisingai parodė viešojo sektoriaus subjektų grupės finansinius rezultatus, išsamiai ir teisingai atspindi turta, įsipareigojimus, pajamas ir sąnaudas, nes Kelmės rajono savivaldybėje ilgalaikio turto (nebaigtos statybos ir vietinės reikšmės kelių) apskaita dar nepilnai sutvarkyta ir netiksli, nes Kelmės rajono savivaldybės administracija nesilaikė 12-ojo VSAFAS ir nebaigtos statybos sąskaitoje apskaitytų užbaigtų ilgalaikio turto rekonstrukcijos darbų išlaidų neperkėlė į atitinkamas ilgalaikio turto sąskaitas, leido turtu naudotis, tačiau neskaičiavo ilgalaikio turto nusidėvėjimo. Dėl netinkamos vietinės reikšmės kelių (gatvių) apskaitos ir inventorizacijos, negalėjome patvirtinti Finansinės būklės ataskaitos straipsnių A.II.3 Infrastruktūros ir kiti statiniai 53 675,5 tūkst. Eur teisingumo.

Išvados dėl paskolų

Vadovaudamiesi Vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Savivaldybės tarybai pateikėme dvi išvadas dėl galimybės prisiimti skolinius įsipareigojimus:

- ✓ Dėl Kelmės rajono savivaldybės galimybės imti ilgalaikę 793 200 Eur paskolą projektams, finansuojamiems iš savivaldybės biudžeto lėšų, Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos, įgyvendinti². Pateikėme išvadą, kad Kelmės rajono savivaldybės 2021 metų skolinimosi limitai, įtakojantys naujų paskolų ėmimą – Savivaldybės skolos bei metinio grynojo skolinimosi - pagrindžia planuojamus Savivaldybės skolinius įsipareigojimus. Atkreipėme dėmesį, kad būtina užtikrinti UAB Kelmės vanduo vykdomiems projektams savivaldybės skiriamo finansavimo išankstinę ir paskesniąją finansų kontrolę.
- ✓ Dėl Kelmės rajono savivaldybės galimybės imti 1,42 mln. eurų trumpalaikę paskolą iš valstybės biudžeto laikinam pajamų trūkumui padengti, iš jų: darbo užmokesčiui 1,405 mln. eurų, įmokoms socialiniam draudimui 0,15 mln. eurų³.

Išvados dėl garantijų suteikimo

Vykdydama LR vietos savivaldos įstatymo ir Kelmės rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos nuostatų 13.3 p. nuostatas, Tarnyba įvertino Kelmės rajono savivaldybės galimybę suteikti papildomą 72 400 eurų garantiją (105 202 eurų – 32 802 eurų) UAB Kelmės vanduo projektui „Nuotekų tinklų plėtra Kelmės aglomeracijoje“ įgyvendinti⁴.

² *www.kelme.lt/wp-content/uploads/2021/09/2021-05-11_Isvada_KA-3.pdf

³ *https://www.kelme.lt/wp-content/uploads/2021/09/2021-05-11_Isvada_KA-4.pdf

⁴ *https://www.kelme.lt/wp-content/uploads/2021/09/2021-08-16_Isvada_KA-7.pdf

TARNYBOS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

Funkcijos

Kontrolės ir audito tarnyba yra viešasis juridinis asmuo, prižiūrintis, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas Savivaldybės turtas bei patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai. Kontrolės ir audito tarnyba, vykdydama jai pavestas funkcijas:

- atlieka išorės auditą Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės administravimo subjektuose ir Savivaldybės valdomose įmonėse;
- rengia ir Savivaldybės tarybai teikia išvadą dėl Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo;
- rengia ir Savivaldybės tarybai teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl Savivaldybės paskolų ėmimo, viešojo ir privataus sektorių partnerystės;
- nagrinėja iš gyventojų gaunamus prašymus, pranešimus, skundus ir pareiškimus dėl Savivaldybės lėšų ir turto, patikėjimo teise valdomo valstybės turto naudojimo, valdymo ir disponavimo juo.

Kontrolės ir audito tarnyba savo veikloje vadovaujasi Tarptautiniais audito standartais, Valstybės kontrolieriaus patvirtintais Valstybinio audito reikalavimais, metodikomis.

2021 metų veiklos planas

Kontrolės ir audito tarnybos veiklos mastas kasmet nustatomas Savivaldybės kontrolieriaus patvirtintame, su Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetu suderintame, veiklos plane. Veiklos planą rengiame atsižvelgdami į Lietuvos Respublikos teisės aktuose Tarnybai nustatytą kompetenciją, vadovaudamiesi prioritetų parinkimo, išankstinio tyrimo, objektyvumo, nešališkumo, apolitiškumo ir audito sudėtingumo vertinimo principais.

Tarnybos veiklos plane numatyti darbai buvo suplanuoti taip, kad būtų įgyvendinti uždaviniai, nustatyti Tarnybos nuostatuose, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatyme, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme ir kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose. Tarnybos veiklos planas apėmė Savivaldybės administracijos ir Savivaldybės administravimo subjektų išorės finansinį, teisėtumo ir veiklos auditą; Savivaldybės turto apskaitos, valdymo, naudojimo ir disponavimo juo kontrolę; išvadų, reikalingų Savivaldybės tarybai sprendimams priimti, pateikimą, prevencinių priemonių, kad būtų ištaisyti ir nepasikartotų audito metu nustatyti teisės aktų pažeidimai, vykdymą ir kitas kontrolės funkcijas.

Rengdami 2021 metų veiklos planą, atlikome Kontrolės ir audito tarnybai teisės aktais nustatytų privalomų ir kitų funkcijų analizę, įvertinome Kontrolės ir audito tarnyboje gautą informaciją ir audito poreikį bei Tarnybos žmogiškuosius išteklius. Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetas 2020 m. spalio mėn. pritarė Kontrolės ir audito tarnybos 2021 metų veiklos planui.

Kaip ir kiekvienais metais, remdamiesi audito strateginio planavimo metodika, sukaupta patirtimi, audituojamų subjektų veiklos rizikos vertinimu, 2021 metais parengėme 2022 m. audito strategiją, kurioje suplanavome audito sritis, apimtis ir audituojamus subjektus.

Rengiant audito strategiją, stengėmės apimti reikšmingas ir rizikingas viešojo sektoriaus finansines ir veiklos sritis, išanalizavome jose esančias problemas.

Kontrolės ir audito tarnybos 2021 metų veiklos planas paskelbtas Savivaldybės interneto svetainėje www.kelme.lt

Ištekliai

Pagrindiniai Kontrolės ir audito tarnybos ištekliai – personalas, jo kompetencija ir profesionalumas bei veiklai finansuoti Savivaldybės tarybos kasmet skiriami Savivaldybės biudžeto asignavimai. 2021 metais Kontrolės ir audito tarnybai buvo patvirtinti trys etatai, dirbo trys valstybės tarnautojai.

Auditoriui šiandien keliami labai aukšti profesiniai reikalavimai – ne tik gerai žinoti teisės aktus ir išmanyti buhalterinę apskaitą, t. y., patikrinti finansines ataskaitas ir įrašus apskaitos registruose, bet ir būti ekonomistu, analitiku, strategu, ekspertu.

Pagrindinis Kontrolės ir audito tarnybos valstybės tarnautojų mokymo tikslas – užtikrinti, kad tarnautojai, įgyvendindami Kontrolės ir audito tarnybos tikslus ir uždavinius, būtų kvalifikuoti, įgytų naujausių žinių, lavintų įgūdžius. Siekiant šio tikslo, 2021 metais mokymai buvo suplanuoti pagal Kontrolės ir audito tarnybos valstybės tarnautojų poreikius bei atsižvelgiant į visus užgriuvusią pandemiją. Dalyvavome seminaruose ir kitose mokymo priemonėse įvairiomis temomis: finansinio ir veiklos auditų; auditų planavimo; sveikatos įstaigų darbo užmokesčio apskaitos ir apmokestinimo; viešojo ir privataus sektorių partnerystės sutarčių apskaitos; nekilnojamųjų kultūros vertybių apskaitos; kito ilgalaikio turto ir ateinančių laikotarpių sąnaudų apskaitos; savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo įgyvendinimo ir kt. Išklauėme 92 akademines valandas mokymų. Kvalifikacijos tobulinimui išleidome 1,36 tūkst. Eur.

Kontrolės ir audito tarnybos veiklos planui vykdyti Savivaldybės taryba patvirtino 83,7 tūkst. Eur asignavimų. 95,13 proc. asignavimų skirti ir panaudoti darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms, 4,87 proc. - prekių ir paslaugų įsigijimui.

Kontrolės ir audito tarnybos buhalterinę apskaitą tvarko Savivaldybės administracijos Apskaitos skyrius. 2021 metais Kontrolės ir audito tarnybos biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkiniai parengti ir pateikti teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais.

Profesinė etika. Veiklos viešinimas

Kontrolės ir audito tarnybos valstybės tarnautojų elgesio taisyklėse nustatyti profesiniai reikalavimai ir procedūros, užtikrinančios Vietos savivaldos įstatyme Kontrolės ir audito tarnybos veiklai nustatytų principų – nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo laikymąsi. Siekiant sumažinti ar pašalinti grėsmes auditoriaus nepriklausomumui, nustatytos įvairios prevencinės priemonės: valstybės tarnautojai neaudituoja įstaigų, kuriose gali kilti viešųjų ir privačių interesų konfliktai, deklaruoja viešuosius ir privačius interesus, prieš pradėdant auditą pildo nepriklausomumo, konfidencialumo ir profesinės paslapties laikymosi deklaracijas. Auditai atliekami objektyviai ir nešališkai, Kontrolės ir audito tarnybos valstybės tarnautojai nedalyvauja su einamomis pareigomis nesusuderinamoje veikloje.

Visas audito ataskaitas ir išvadas teikiame ne tik audituotų įstaigų vadovams, bet ir Savivaldybės kontrolės komitetui, Merui, Administracijos direktoriui.

Įgyvendindami veiklos viešumo principą, o kartu ir siekdami padidinti atliekamų auditų poveikį, pabrėžti audito svarbą, Kontrolės ir audito tarnybos veiklos ataskaitas ir visas atliktų auditų ataskaitas, išvadas viešiname Savivaldybės tinklapyje. Visi audituojami subjektai turi galimybę susipažinti su nustatytais klaidomis, teisės aktų pažeidimais, gali įvertinti kylančias grėsmes bei riziką ir savo srityje, taisyti klaidas ir ateityje jų išvengti.
